

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης

E-MAIL: socp353@social.soc.uoc.gr / j_zaxa@yahoo.gr

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Γιάννης Ζαχαρόπουλος είναι Κοινωνιολόγος – Κοινωνικός Ερευνητής, Προϊστάμενος του Τμήματος Συλλογής Δεδομένων, Προτυποποίησης και Διαμόρφωσης Μεθοδολογικών Εργαλείων στον Εθνικό Οργανισμό Πρόληψης και Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων (Ε.Ο.Π.Α.Ε) και παράλληλα, επιστημονικός συνεργάτης σε θέματα Research Ethics και AI Ethics στο ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος. Έλαβε τον Μεταπτυχιακό Τίτλο Ειδίκευσης στη Βιοηθική (Master in Bioethics) από το Πανεπιστήμιο Κρήτης το 2024, το δεύτερο Μεταπτυχιακό Τίτλο Ειδίκευσης στην Κοινωνιολογία και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό (MA) από το Πάντειο Πανεπιστήμιο το 2008 και το Πτυχίο Κοινωνιολογίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο της Αθήνας το 2003. Η έρευνά του εστιάζει σε ζητήματα εξαρτήσεων και δημόσιας υγείας, επαγγελματικής δεοντολογίας και αξιολόγησης δομών υγείας, ηθικής φιλοσοφίας και βιοηθικής, ηθικής της έρευνας και ηθικής στην ΤΝ, ενώ έχει συμμετάσχει ως ερευνητικά υπεύθυνος σε αρκετές έρευνες ποιοτικής και ποσοτικής μεθοδολογίας στο πεδίο των εξαρτήσεων, της κοινωνικής πολιτικής και της δημόσιας υγείας. Επιπρόσθετα, είναι τακτικό μέλος στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, και αναπληρωματικό μέλος στις ΕΗΔΕ του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, του Παντείου Πανεπιστημίου, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών, ενώ παράλληλα είναι μέλος του μητρώου διδακτικού προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μέλος του Μητρώου Συνεργατών και Εμπειρογνομόνων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ) και μέλος της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού «Βιοηθικά».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Δημητρακοπούλου, Κ., & Ζαχαρόπουλος, Ι. (2014). Διεμφυλικοί – Ιστορίες ζωής. *Εξαρτήσεις*, 22, 17–32. <https://doi.org/10.57160/KKBI2483>
2. Triantos, P., Papanastasatos, G., Pouloupoulos, C., & Zaxaropoulos, Y. (2014). Patterns of use and perceptions of drug addicts in Greece about “shisha” (a new synthetic drug) at economic crisis era. *Drugs and Alcohol Today*, 14(1), 10–18. <https://doi.org/10.1108/DAT-10-2013-0041>

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΠΟΝΟΥΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

«Μεταξύ αυτονομίας και εξάρτησης: Ερευνώντας την ηθική κρίση και την επάρκεια στη λήψη αποφάσεων και στην συναίνεση στη θεραπεία σε χρόνιους χρήστες και χρόνιες χρήστριες ουσιών»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ/ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ

Βασιλική Πετούση, Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η εξάρτηση από ψυχοδραστικές ουσίες αποτελεί ένα σύνθετο βιοψυχοκοινωνικό φαινόμενο, το οποίο εγείρει σημαντικά ζητήματα βιοηθικής αναφορικά με την αυτονομία, την ηθική κρίση, την ευθύνη και την ικανότητα λήψης αποφάσεων. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά το ζήτημα της αυτονομίας, καθώς η χρόνια χρήση ουσιών μπορεί να επηρεάζει τις γνωστικές και εκτελεστικές λειτουργίες που συνδέονται με την αξιολόγηση κινδύνων και ωφελειών, τον αυτοέλεγχο και τη λήψη αποφάσεων. Παράλληλα, η διαχείριση της εξάρτησης συχνά επηρεάζεται από αντιλήψεις που ταλαντεύονται μεταξύ της ηθικής ευθύνης και της θεώρησης της εξάρτησης ως νόσου. Η παρούσα διδακτορική διατριβή διερευνά τη σχέση μεταξύ χρόνιας και σοβαρής διαταραχής χρήσης ουσιών, ηθικής κρίσης και ικανότητας αυτόνομης λήψης αποφάσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στη συναίνεση για θεραπεία. Θεωρητικά, υιοθετείται μια διαβαθμισμένη αντίληψη της αυτονομίας, βασισμένη κυρίως στη φιλοσοφική προσέγγιση του John Stuart Mill, η οποία επιτρέπει την αξιολόγηση της πραγματικής ικανότητας αυτοκαθορισμού χωρίς να θεωρεί την αυτονομία δεδομένη και αδιαβάθμητη. Η έρευνα θα ακολουθήσει μικτή μεθοδολογική προσέγγιση. Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί ποσοτική μελέτη σε δύο ομάδες, περίπου 100 ατόμων με μέτρια έως σοβαρή διαταραχή χρήσης ουσιών και αντίστοιχο δείγμα ατόμων χωρίς ιστορικό εξάρτησης. Η ηθική κρίση θα αξιολογηθεί με το DIT-2 και η ικανότητα συναίνεσης στη θεραπεία με το MacCAT-T. Στη συνέχεια, ποιοτική μελέτη σε σκόπιο υπο-δείγμα 15-20 συμμετεχόντων θα διερευνήσει την υποκειμενική εμπειρία της αυτονομίας, του εξαναγκασμού και της ηθικής συλλογιστικής. Η μελέτη αποσκοπεί να συμβάλει στη θεωρητική κατανόηση της αυτονομίας στον εθισμό, στη βελτίωση της κλινικής αξιολόγησης της ικανότητας λήψης αποφάσεων και στη διαμόρφωση περισσότερο τεκμηριωμένων και ηθικά ευαίσθητων θεραπευτικών και δημόσιων πολιτικών.